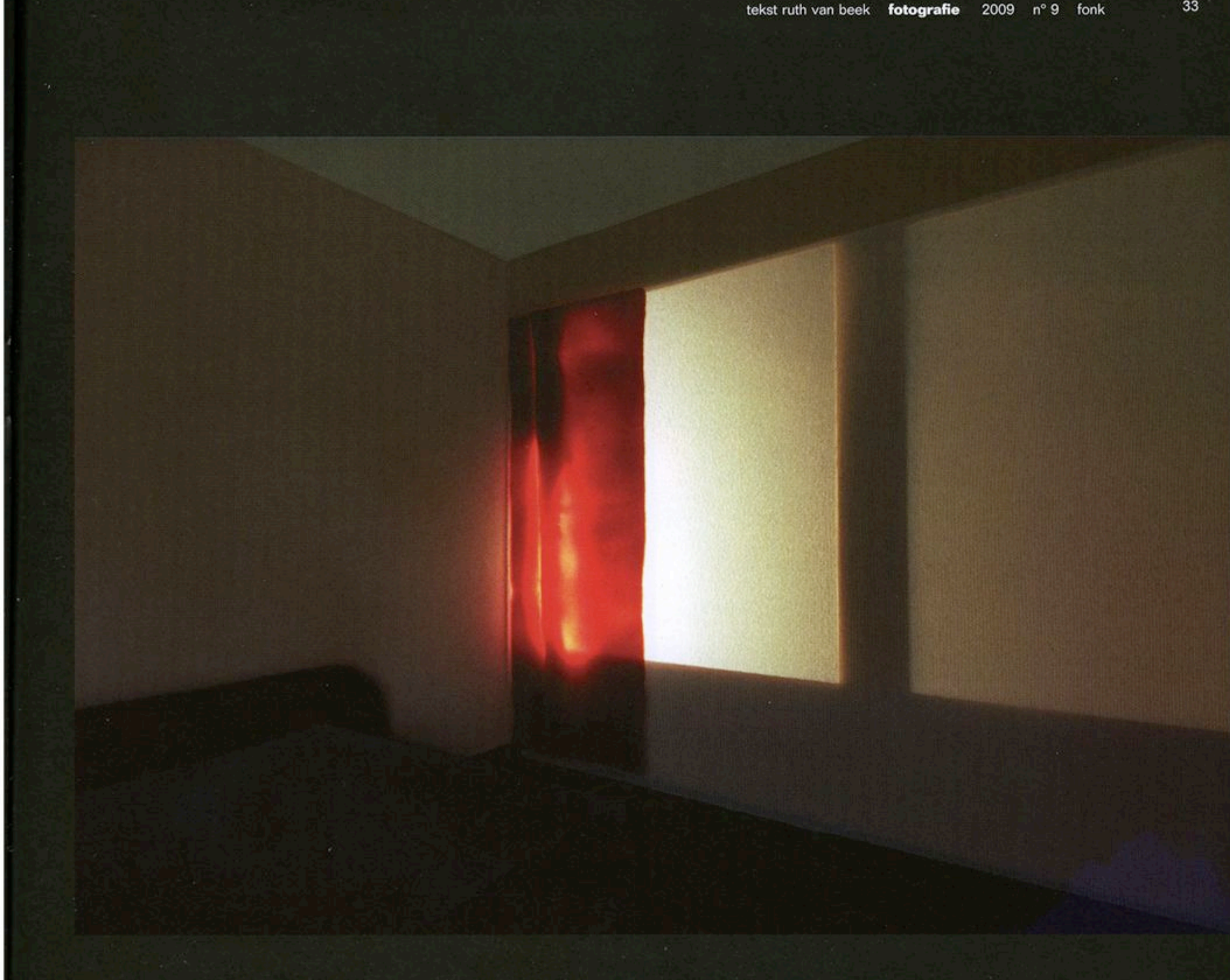

Licht, kleur, compositie. Zo kernachtig als het werk van Popel Coumou zich laat omschrijven, zo fascinerend en gelaagd zijn haar foto's. Achter die bijna sprookjesachtige beelden gaat een zeer bijzondere werkwijze schuil. Een gesprek over fruitstillevens, rafelrandjes en het fascinerende van tuinen.

licht laten leven

Wie werk van Popel Coumou voor het eerst ziet, kan niet binnen een paar seconden uitgekeken zijn. De beelden hebben zoveel lagen, dat elke nieuwe ontdekking een nieuwe vraag oproept. Ten eerste: wat is het? De strakke compositie en het soms felle kleurgebruik staan op zo'n duidelijke eerste plaats, dat je niet altijd direct doorhebt dat je naar een slaapkamer of tuin aan het kijken bent. En dan nog kan het wringen: een lijn die niet helemaal recht loopt, en lijkt het nou of die stoel een beetje uit het lood staat? Dat is juist goed, vertelt Popel (1978, Velsen) in haar atelier – een zolderruimte aan de rustige, groene Minervalaan in Amsterdam-Zuid. Haar paar maanden oude zonnige scharrelt wat rond op zijn deken, terwijl twee ruime werktafels, vloer en kasten bezaaid zijn met papier, afdrukken, kleiresten, scharen en lijm. 'Het mag niet te perfect zijn, het moet ergens een beetje wringen. Ik zet de realiteit naar

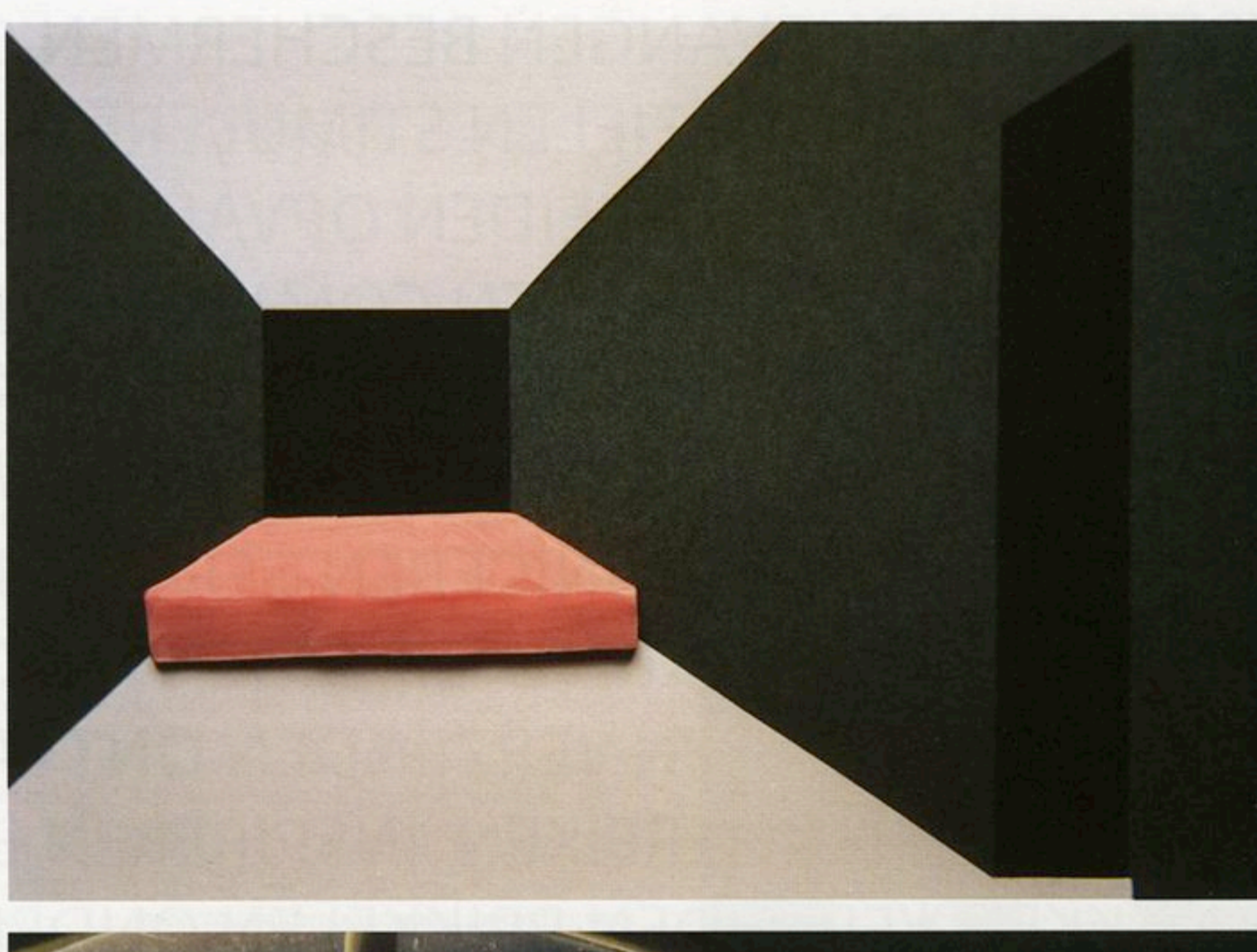
mijn eigen hand, wat de kern is van mijn werkwijze'. Want Popel is geen doorsnee fotografe. Hoewel de fotografie een essentieel onderdeel is van haar werk, neemt ze zichzelf ook beeldend kunstenaar, en zoekt ze regelmatig raakvlakken met de schilderkunst. Haar manier van werken is even opmerkelijk als effectief. Ze neemt foto's van bestaande ruimtes, die ze in platte, 2-dimensionale maquettes nabouwt met papier, klei, stof, verf, foto's en plastic. Daarna transformeert ze de collages met licht en perspectivische vertekening tot realistische kamers. Die fotografeert ze met een kleinbeeldcamera, waarna ze het beeld opblaast tot een ietwat grofkorrelig, grafisch lijnenspel met een dromerige, unheimische sfeer. Het zien van de maquettes in gewoon daglicht zou je een desillusie kunnen noemen, bijna lelijk en plat als ze eruitzien. Maar des te bijzonder is de vergelijking met het eindresultaat dat er

zo echt en realistisch uitziet: Popel houdt van licht, hoe het valt, hoe het een ruimte kleur en ruwe geeft, hoe het leeft.

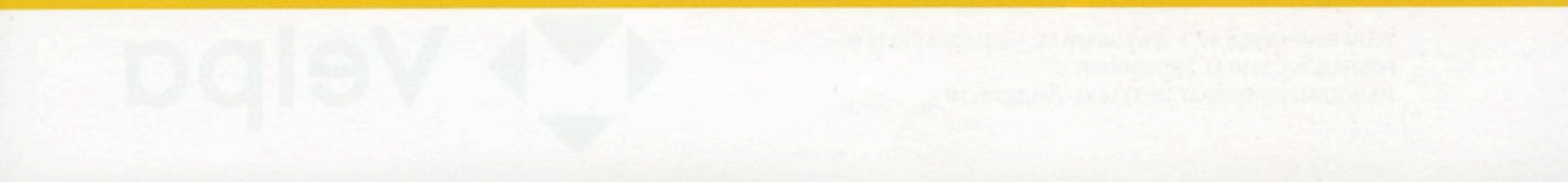
fruitschalen
Haar op het eerste gezicht omslachtige werkwijze, die haar inmiddels ruim succes en erkenning heeft opgeleverd, begon ooit met een fruitstillevens. 'Op de Rietveld Academie kregen we eens de opdracht iets in 2D tot 3D te maken, en dan weer terug naar 2D. Ik nam een schilderij van een fruitstillevens dat ik in miniatuur maakte van klei, en daarna fotografeerde'. In de koelkast van haar atelier staan de miniatuurtjes met gekleurd fruit nog in plastic tupperware-bakjes; Coumou gooit nooit iets weg, glimlacht ze. Hoe de overstap van fruitstillevens naar woningen precies verliep, weet ze niet meer, maar Popel studeerde met onverwacht groots succes – van mijn indexamencollectie wer

den 25 werken verkocht, ik wist niet wat me overkwam' – af met een serie slaapkamers. Gefascineerd was ze door die leefruimte: 'Ik was alleen nog maar slaapkamers aan het bekijken, hotelblaadjes en tijdschriften aan het doorbladeren. Het is zo persoonlijk, en zo privé. Die kamer heeft iets geheimzinnigs, zeker als er geen mensen zijn, want er hangen wel verhalen in de lucht. In mijn foto's voel je de afwezigheid van mensen. Dat gaat intuïtief, maar is wel fascinerend. Dat mysterieuze, die verstilling, wilde ik vastleggen.' Het gevoel dat er meer is dan je ziet, wordt nog eens versterkt door haar voorliefde voor doorkijkjes: een open deur of raam waar licht doorheen valt en de suggestie werkt van een ander vertrek, maar je kunt niet zien wat of waar.

te perfect
In het begin waren haar 'kamers' wat rommeliger, menselijker, met snuisterijtjes als vaandelen van vertrekken van Coumou steeds leger geworden. 'Zodat mensen eerst de strakke lijnen en heldere kleuren zien. En dan, bij een tweede keer kijken, ontdekken dat het een ruimte is waarin geleefd wordt.' Ze is niet zozeer bezig een reactie bij mensen te ontlokken. 'Ik heb gewoon een enorme fascinatie voor ruimtes. Ik ben altijd om me heen aan het kijken in gebouwen, en foto's aan het maken.'
Fotografieren doet ze met een analoge kleinbeeldcamera. 'Digitaal is te perfect', zegt ze streng. 'Alles is scherp. In mijn eigen manier van werken vind ik het fijne, met imperfecties. Rafelrandjes vind ik fijn.' Eenmaal bezig komt een muur in haar atelier helemaal vol te hangen met afdrukken. Daaruit maakt ze, intuïtief, een selectie die op een andere muur komt te hangen. 'Ik haal foto's eraf, verschuif wat. Sommige verdwijnen meteen, andere kunnen weken blijven hangen zonder dat ik een beslissing maak. Dan interesseert zo'n beeld blijkbaar toch, hij blijft bestaan. Dan zet ik 'm uiteindelijk ook over naar de definitieve selectie.'
'Ik bewaar alles. Ik heb lades en kasten vol foto's en papieren, dit keukentje gebruik ik amper om eten en drinken te bewaren. Het is mijn archief. Ik kijk graag terug. Soms heb ik iets nieuws geleerd waardoor een project dat me destijds niet lukte, nu wel afgemaakt kan worden. Of ik maak een collage uit ouder werk, dan knip ik van alles uit en plak het tot een nieuw werk.'

curriculum vitae
Popel Coumou was als kind al bezig met klei, tekenen en andere creatieve uitingen. Ze studeerde in 2004 af aan de Rietveld Academie, afdeling fotografie. Van haar eindexamen-collectie, een serie slaapkamers, werden 25 werken verkocht. Ze exposeerde onder meer in Foam en Galerie Maurits van der Laar in Den Haag, en dit jaar september in het Seoul Art Centre. In 2006 werd ze met negen andere kunstenaars genomineerd voor de Thieme KunstRAI Prijs. In 2007 won ze de gedeelde eerste prijs van het prestigieuze festival in Hyères voor mode en fotografie, waar ze in 2008 een solo-expositie had. Dit jaar ontving ze de Basisbeurs van het Fonds BKVB. Het Gemeentemuseum Den Haag en Museum Het Domein in Sittard hebben inmiddels werk van haar aangekocht.

Fotografie was niet meteen de finale keuze. 'Ik vond zoveel leuk – architectuur, mode, schilderen – dat ik het basisjaar op de academie heb gebruikt om alles uit te proberen en te testen, ik heb me helemaal uitgeleefd. In het tweede jaar koos ik definitief voor fotografieren en begon ik met ruimtes afbeelden. Toen kwam ik erachter dat ik me meer moest toeleggen op compositie en kleurenleer.' Dat uitproberen had een gegronde reden, zegt Popel. 'De kunstwereld is hard en moelijk, en je moet iets echt heel graag willen om er je fulltime baan van te kunnen maken. Ik heb mijn ding uiteindelijk gevonden, en alles aan doen dit vak te kunnen blijven uitoefenen.'

nieuwsgierigheid
Inmiddels zijn de slaapkamers verleden tijd, en heeft ze ook een periode met stelen achter de rug. 'Zo'n nieuwe fascinatie ontstaat spontaan, je ontdekt iets nieuws. Dan zet ik bijvoorbeeld een tijdje in elk nieuw beeld een stoel neer. Op een gegeven moment is je nieuwsgierigheid ingevuld, en kom je weer iets nieuws tegen. Zo ben ik nu helemaal into tuinen.' Dat kwam door de opdracht Hyères Festival in 2007. 'Ik moest de residentie daar

gebruiken voor een nieuw werk, en ontdekte een fantastische tuin bij het gebouw. Dat heb ik als basis gebruikt, en op mijn eigen manier bewerkt. Ik was zo blij met het eindresultaat, dat ik besloot tuinen als nieuwe focus te kiezen.'
Nu is Coumou 'eindeloos aan het fotografieren' in tuinen en parken. 'Ik ben erachter gekomen dat natuur ook erg grafische, strakke lijnen, maar wel in combinatie met zachtere materialen en rondere silhouetten. Ik laat dan ook iets meer toe aan het toeval. Maar het houdt de Popel-handtekening, zo persoonlijk is mijn werk wel. Het sterk gebruik van licht, de verstilde beelden. En altijd een opening naar een andere ruimte, de spanning die dat oplevert.'

Haar werk is zo persoonlijk, dat Popel heftig haar hoofd schudt op de vraag of ze ooit iemand zou kunnen aannemen, mocht het werk haar op een goed moment boven het hoofd groeien. 'Een medewerker? Nee, absoluut niet. Dat wordt het productiewerk. Maar dat kan niet. Gaandeweg het proces weet ik zelf vaak niet eens hoe het er uiteindelijk zal uitzien, laat staan dat ik dat iemand anders van tevoren kan vertellen.'

www.popelcoumou.nl

